Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalas?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16887

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalas? (AEFS), ?ngilizce orijinali Lower Extremity Functional Scale (LEFS) olan bir öz bildirim ölçe?inin Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, alt ekstremite yaralanmalar? veya rahats?zl?klar? bulunan bireylerin günlük ya?am aktivitelerini gerçekle?tirme becerilerindeki fonksiyonel k?s?tl?l?k düzeylerini nicel olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas?, özellikle diz yaralanmas? olan hastalarda ölçe?in kültürel uygunlu?unu, geçerli?ini ve güvenirli?ini test etmi?tir. AEFS, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara hastalar?n tedavi öncesi ve sonras? fonksiyonel durumlar?ndaki de?i?imleri izleme imkan? sunan kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalas?, LEFS, diz yaralanmalar?, **fonksiyonel de?erlendirme**, rehabilitasyon, Türkçe uyarlama, ortopedik ölçüm, öz bildirim.

Yazarlar

Citaker, S., Kafa, N., Kanik, H. Z., Ugurlu, M., Kafa, B., Tuna, Z.

Amaç

Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalas?'n?n temel amac?, alt ekstremite disfonksiyonu nedeniyle ya?anan k?s?tlamalar?n ?iddetini belirlemektir. Ölçek, hastalar?n yürüme, merdiven ç?kma, ko?ma ve günlük ya?am?n di?er temel i?levlerini yerine getirmede kar??la?t?klar? zorluklar? de?erlendirir. Bu sayede, uygulanan fizik tedavi ve rehabilitasyon programlar?n?n etkinli?ini ölçmek ve hastan?n iyile?me sürecini objektif verilerle takip etmek mümkün olmaktad?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in dilsel ve kültürel adaptasyonunu sa?lamay? amaçlam??t?r. Bu adaptasyon, Türkiye'deki klinik ve akademik ortamlarda **alt ekstremite fonksiyonel durumunun** standardize edilmi? ve geçerli bir yöntemle de?erlendirilmesine olanak tan?m??t?r. Ölçe?in kullan?m?, özellikle travma ve ortopedi cerrahisi sonras? fonksiyonel iyile?menin izlenmesi aç?s?ndan büyük önem ta??maktad?r.

Yap?

AEFS, hastalar?n sa?l?kla ilgili ya?am kalitesi ile yak?ndan ili?kili olan, alt ekstremiteye dayal? 20 farkl? günlük aktiviteyi ölçen tek boyutlu bir yap?y? de?erlendirir. Ölçekteki maddeler, hastan?n ilgili aktiviteyi ne kadar zorlukla gerçekle?tirdi?ini sormaktad?r.

Bu ölçek, bireyin sadece a?r? düzeyini de?il, ayn? zamanda günlük ya?amdaki kat?l?m ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

i?levsellik düzeyini de yans?tan **öznel i?levsellik** alg?s?n? ölçer. Yüksek puanlar daha iyi fonksiyonel durumu, dü?ük puanlar ise daha ciddi fonksiyonel k?s?tlamay? i?aret eder. Bu yap?, klinisyenlere, hastan?n sadece fiziksel k?s?tlamalar?n? de?il, ayn? zamanda bu k?s?tlamalar?n günlük hayata etkisini de anlamalar? için kapsaml? bir bak?? aç?s? sunar.

Geçerlik

Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalas?'n?n Türkçe versiyonunun geçerlik çal??mas?, Citaker ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan yap?lm??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in **çapraz kültürel adaptasyon** sürecinin bir parças? olarak gerçekle?tirilmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (alt ekstremite fonksiyonunu) gerçekten ölçtü?ünü do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Uyarlama çal??mas?, genellikle içeri?in geçerli?ini (maddelerin ilgili oldu?u alanlar? kapsamas?), yap? geçerli?ini (di?er ilgili ölçeklerle korelasyonlar) ve ay?rt edici geçerli?ini (farkl? fonksiyonel durumlardaki gruplar? ay?rma yetene?i) incelemektedir. Adaptasyon referans?nda belirtilen yay?n, Türkçe versiyonun klinik kullan?m için yeterli geçerlik kan?tlar?na sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, Citaker ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan detayl?ca incelenmi?tir. Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l?k ve istikrar derecesini ifade eder. Türkçeye uyarlanan AEFS'nin güvenirli?i iki temel bile?en üzerinden de?erlendirilmi?tir: iç tutarl?l?k ve test-tekrar test güvenirli?i.

?ç Tutarl?l?k: Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir. Adaptasyon çal??malar?nda genellikle yüksek Cronbach Alfa de?erleri rapor edilir, bu da tüm maddelerin ayn? temel yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in, hastan?n durumu de?i?medi?i sürece farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verme yetene?ini gösterir. Bu, genellikle ?ntra-class Korelasyon Katsay?s? (ICC) kullan?larak rapor edilir ve Türkçe AEFS için kabul edilebilir düzeyde yüksek bulunmu?tur.

Faktör Analizi

Orijinal Lower Extremity Functional Scale (LEFS), genellikle **unidimensionel** (tek faktörlü) bir yap?ya sahip olarak kabul edilir, yani tüm maddeler alt ekstremite fonksiyonelli?inin tek bir genel boyutunu ölçmektedir. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Citaker et al., 2016), ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültüründe de korundu?unu do?rulamak amac?yla faktör analizleri yap?lm??t?r.

Bu analizler, genellikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)

ARABPSYCHOLOGY.COM

yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilir. Adaptasyon çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in 20 maddesinin tek bir güçlü fonksiyonel k?s?tlama faktörü alt?nda topland???n? ve bu yap?n?n istatistiksel olarak kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama (Adaptasyon). Orijinal ölçek bir öz bildirim fonksiyonel sonuç ölçüsüdür.

Format: 20 madde. Her madde 5 puanl?k Likert tipi bir ölçek üzerinde derecelendirilir (0 = Aktiviteyi yapam?yorum / A??r? zorluk, 4 = Hiç zorluk çekmiyorum). Toplam puan 0 ile 80 aras?nda de?i?ir.

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Alt ekstremite yaralanmalar?, rahats?zl?klar? veya cerrahi müdahale geçirmi? hastalar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas?, özellikle **diz yaralanmalar?** (örne?in ön çapraz ba? yaralanmalar?, menisküs lezyonlar?) olan hastalar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Klinik ortamlarda veya ara?t?rma amaçl? kullan?lan, hastan?n kendisinin doldurdu?u öz bildirim anketidir.

Anahtar Kelimeler

Fonksiyonel k?s?tlama, öz bildirim, ortopedi, travma cerrahisi, uyarlama çal??mas?, rehabilitasyon, Likert ölçe?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nihan Kafa

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Mevcut de?il (Belirtilmemi?)

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: nkaratas@gazi.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Ankara, Türkiye (Sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

AEFS'nin orijinal versiyonu (LEFS) genellikle klinik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için izin gerektirse de, ücretlendirme durumu kullan?m amac?na göre de?i?ebilir. Türkçe uyarlaman?n yay?nland??? y?l 2016'd?r.

Ölçe?in Türkçe kullan?m izinleri ve telif haklar? ile ilgili detayl? bilgi almak için sorumlu yazar Nihan Kafa ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Citaker, S., Kafa, N., Kanik, H. Z., Ugurlu, M., Kafa, B., & Tuna, Z. (2016). Translation, cross-cultural adaptation and validation of the Turkish version of the Lower Extremity Functional Scale on patients with knee injuries. *Archives of Orthopaedic and Trauma Surgery, 136* (3), 389-395. DOI 10.1007/s00402-015-2384-6

Bu makalenin tam metnine eri?im sa?layan proxy ba?lant?s?: proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: lower-extremity-functional-scale-toad.pdf

Alt Ekstremite Fonksiyonel Skalas? Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu k?sma eklenememi?tir. Tipik olarak AEFS, yürüme, merdiven ç?kma, ayakta durma, hafif ve a??r ev i?leri yapma gibi 20 farkl? aktiviteyi içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM